

Latvijas Darba devēju konfederācija (LDDK)

Reģistrācijas Nr. 40008004918, adrese: Raiņa bulvāris 4, Rīga, LV-1050; lddk@lddk.lv

Latvijas Industrijas attīstības konfederācija (LIAK)

Reģistrācijas Nr. 40008332295, adrese: Dzirnau iela 91 - 3, Rīga, LV-1011; liak@liak.lv

Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera (LTRK)

Reģistrācijas Nr. 40003081501, adrese: Krišjāņa Valdemāra iela 35, Rīga, LV-1010; info@ltrk.lv

Latvijas Elektrotehnikas un elektronikas rūpniecības asociācija (LETERA)

Reģistrācijas Nr. 40008010789, adrese: Dzirnau iela 93, Rīga, LV-1011; letera@letera.lv

Latvijas Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas asociācija (LIKTA)

Reģistrācijas Nr. 40008038242, adrese: Stabu iela 47-1, Rīga LV-1011; office@likta.lv

Latvijas Kokrūpniecības federācija (LKF)

Reģistrācijas Nr. 40008053294, adrese: Skaistkalnes iela 1, Rīga, LV-1004; office@latvianwood.lv

Latvijas Ķīmijas un farmācijas uzņēmēju asociācija (LAĶĪFA)

Reģistrācijas numurs: 40008010454, adrese: Dzirnau iela 93-27, Rīga, LV-1011; lakifa@lakifa.lv

Mašīnbūves un metālapstrādes rūpniecības asociācija (MASOC)

Reģistrācijas Nr. 40008017857, adrese: Brīvības gatve 223, Rīga, LV-1039; masoc@masoc.lv

Rīgā, 2024. gada 22. novembrī

A.god. LR Prezidentam Edgaram Rinkēvičam

Ļ.cien. LR Ministru prezidentei Evikai Siliņai

Ļ.cien. LR Izglītības un zinātnes ministrei Andai Čakšai

A.god. LR Ekonomikas ministram Viktoram Valainim

Ministru kabinetā ir apstiprināti noteikumi, kas paredz obligāta centralizēta fizikas, ķīmijas, bioloģijas un dabaszinātņu eksāmena ieviešanu 2025./26. mācību gadā vidējās izglītības pakāpē un pamatskolas absolventiem obligāts starpdisciplinārs eksāmens, kurā ietilpst arī dabaszinātnes, notiks 2024./25. mācību gadā.

Tajā pašā laikā Saeimas Izglītības, kultūras un zinātnes komisijas 2024.gada 13. novembra sēdē Izglītības un zinātnes ministrijas prezentētais viedoklis par nākotnes redzējumu valsts pārbaudes darbu sistēmas pilnveidei ir pretrunā ar šiem noteikumiem - tiek plānota vispār attieksšanās no obligātā centralizētā eksāmena fizikā, ķīmijā, bioloģijā un dabaszinātnēs.

Atgādinām, ka šo eksāmenu ieviešanai nav nepieciešamas izmaiņas Skola 2030 izstrādātajā mācību saturā. Visās vispārējās vidējās izglītības iestādēs fizikas, ķīmijas un bioloģijas apguve jau šobrīd ir obligāta. Eksāmens kalpo kā instruments, lai izmērītu valsts vidējās izglītības kvalitāti dabaszinātņu jomā. Šie dati palīdzēs skolotājiem, skolu vadītājiem un to dibinātājiem, izglītības politikas veidotājiem pieņemt lēmumus par nepieciešamajiem uzlabojumiem un atbalstu, kā arī būs informācijas avots skolēniem un vecākiem par skolās piedāvātās izglītības kvalitāti dabaszinātņu jomā.

2022. gada nogalē Latvija Darba devēju konfederācija, Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera, Latvijas Elektrotehnikas un elektronikas rūpniecības asociācija, Latvijas Ķīmijas un farmācijas uzņēmēju asociācijas, Latvijas Kokrūpniecības federācija, Mašīnbūves un metālapstrādes rūpniecības asociācija, Latvijas Pārtikas uzņēmumu federācija, Latvijas Universitāte, Rīgas Tehniskā universitāte, Latvijas Fizikas skolotāju asociācija, vēlāk pievienojoties arī Augstākās Izglītības padomei un Latvijas Zinātņu akadēmijai, vērsās ar aicinājumu pie valsts augstākajām amatpersonām, lai steidzami risinātu kritisko situāciju dabaszinātņu izglītības jomā, norādot, ka ar katru gadu samazinās to vispārīzglītojošo skolu skaits, kurās jaunieši izvēlas kārtot centralizēto fizikas eksāmenu.

Pie tam pēc Eurostat datiem Latvijā dabaszinātņu studentu daudzums no studentu kopskaita ir zemākais Eiropas Savienībā. Tas, savukārt, atstāj negatīvas sekas gan iespējās Latvijā attīstīt zinātnietilpīgas tautsaimniecības nozares, gan iedzīvotāju spējā analizēt norises vidē un kritiski izvērtēt informāciju.

Saeimas Izglītības, kultūras un zinātnes komisijas 2024.gada 13. novembra sēdē Izglītības un zinātnes ministrijas (turpmāk - IZM) prezentētais viedoklis par nākotnes redzējumu valsts pārbaudes darbu sistēmas pilnveidei, kas ir “padiskutēts” IZM ir nekompetents un pat kaitniecisks Latvijas konkurētspējai nākotnē. Pilnveide, atsakoties no dabaszinātnes eksāmeņiem, nerisina pamata problēmu – skolēniem nav zināšanu. Neiemācot dabaszinātņu pamatus skolā, nav ne mazāko cerību, ka šie jaunieši augstskolās spēs apgūt inženierzinātņu, informācijas tehnoloģiju un citas gan šobrīd, gan nākotnē nepieciešamās profesijas.

Jautājums par centralizēto eksāmenu nepieciešamību ir diskutēts 20 gadus un tika pieņemti Ministru kabineta noteikumi, kas paredz, ka no 2025./26. mācību gada katram vidējās izglītības sertifikāta pretendētājam būs jākāro vismaz viens no dabaszinātņu eksāmeņiem – fizikā, ķīmijā vai bioloģijā vismaz optimālajā līmenī vai dabaszinātnēs vispārīgajā līmenī. Pamatskolas absolventiem no 2024./25. mācību gada obligāts starpdisciplinārs eksāmens, kurā ietilpst arī dabaszinātnes.

Šis lēmums kalpo gan kā skaidrs valsts apliecinājums izpratnei par dabaszinātņu nozīmīgumu valsts attīstībai, gan kā pamudinājums pašvaldībām nodrošināt iespēju skolēniem kvalitatīvi apgūt dabaszinātnes.

IZM virzītajam priekšlikumam vienīgais racionālais izskaidrojums ir IZM nespējas vai nekompetences atzīšana eksāmena organizēšanā. Mums ir sen zināma katastrofālā situācija ar skolēnu dabaszinātņu zināšanām valstī un skolu spēju tās kvalitatīvi nodrošināt. Problēmas risināšana, izliekoties, ka tā neeksistē, ierēdniecībā ir sena un pārbaudīta metode. Lieliski strādā īstermiņā, bet ir ar graužošām sekām Latvijas valstij nākotnē. Nodokļu ieņēmumus nerada Izglītības un zinātnes ministrijas amatpersonas un ierēdniecība, tos rada uzņēmēji, kas ir spējīgi radīt augstas pievienotas vērtības, starptautiski konkurētspējīgus produktus un pakalpojumus!

Pieprasām izglītības un zinātnes ministrei Andai Čakšai novērst ministrijas ierēdņu sabotāžu un izglītības sistēmas graušānu un nodrošināt valdības lēmumu izpildi!

Patiesā cieņā

Latvijas Darba devēju konfederācijas prezidents	Andris Bite
Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras prezidents	Aigars Rostovskis
Latvijas Industrijas attīstības konfederācijas prezidents	Normunds Bergs
Latvijas Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas asociācijas prezidente	Signe Bāliņa
Latvijas Elektrotehnikas un elektronikas rūpniecības asociācijas izpilddirektore	Inese Berga
Latvijas Ķīmijas un farmācijas uzņēmēju asociācijas valdes priekšsēdētājs	Vitālijs Skrīvelis
Latvijas Kokrūpniecības federācijas izpilddirektors	Artūrs Bukonts
Mašīnbūves un metālapstrādes rūpniecības asociācijas valdes priekšsēdētājs	Toms Grīnfelds